

NIEUWSBRIEF

HEI, HEG & HOOGEIND

WINTER 2015

IN DIT NUMMER:

VOORWOORD REDACTIE	1
AGENDA	1
NATUURWERKDAG 2015	2
VEILIG WERKEN BIJ VRIJWILLIGERSWERK	2
JAARPROGRAMMA	3
GESLAAGDE FILM-AVOND IN DE HOSPES	3
NATUURWERKDAG	4
RINGEN VAN UILEN	5
RENHEIDE OP PEIL	6
EERSTE AANLEG UIT ONS GROENFONDS	7
STREEKMARKT EEUWFEEST	7
VOORTGANG COLLECTIEVEN	8
HENKS COLUMN	8
RESTAURATIE	9
ZZP-ERS IN DE AGRARISCHE RUIMTE	10
WEIPALEN	1
VERVOLG STIKA	1
APPELS DROGEN	1
COLOFON	1

VOORWOORD REDACTIE

Beste lezers,

Voor u ligt het laatste nummer van 2015: het winternummer. Er zijn al enkele nachten met vorst aan de grond geweest. Toch werd er tot in november gemaaid waarbij het gras in de pak gedaan werd. Zelfs de laatste weken is de temperatuur hoog genoeg om het gras te laten groeien. Oktober en begin november waren erg droog zodat het oogsten op de meeste plaatsen voor spoedig verliep. Tussen kerst en nieuw is een tijd van bezinning. De dagen zijn kort en de avonden lang. Ook tijd om uw nieuwsbrief weer te lezen. De redactie wenst u een fijne kersttijd en een goed begin van 2016.

Ook in deze nieuwsbrief weer van alles wat: Ons lid Frans Hagens is al enige tijd aan het werk op Croy waar hij de Spaanse schuur restaureert. We zijn er gaan kijken en waren onder de indruk van zijn vakmanschap: alles wordt in stijl gerepareerd en gerestaureerd. We hebben hem gevraagd om daar een stukje over te schrijven.

Ondertussen is ook de landelijke natuurwerkdag weer geweest. Dit jaar aan de Molenberg te Leende waar we weer met bijna 100 deelnemers actief waren. Een van de deelnemers, Eddy Roozmond, komt al jaren helemaal uit Rotterdam om in Leende deel te nemen. We hebben hem gevraagd waarom hij speciaal naar Leende komt.

De vaste rubrieken die u van ons gewend bent: de Column van ons redactielid Henk Struving, de stand van zaken rond het Collectief Midden Brabant en de ontwikkelingen rondom Stika. Verder wat kleine bijdragen waaronder de aankondiging van twee mooie bijeenkomsten die u zeker niet mag missen.

Veel leesplezier,
Erik, Henk, Peter en Ton

AGENDA:

Dinsdag 16 februari 2016
20:30 Lezing (zie pag. 3)
Woensdag 16 maart 2016
20:30 Lezing (zie pag. 3)
Maandag 18 april 2016
20:30 Algemene ledenvergadering

Uitzicht op de Dollingen vanaf de Heggerdijk

© Erik van Asten

NATUURWERKDAG 2015 EDDY ROOZEMOND, HOOGVLIET ROTTERDAM

Sinds 2007 doe ik elk jaar mee aan de natuurwerkdag in Leende. Wat bezielt een Rotterdammer om elk jaar naar Leende te gaan? Als stadsjongen had ik toch nog het voorrecht (toen ik nog klein was) om van tijd tot tijd met mijn opa naar het Kralingse bos (stadsbos van Rotterdam) te gaan, waar mijn opa in de buurt woonde. Vanaf die tijd heb ik,

goed kon meemaken. Geweldig was dat met al die verschillende vogels, konijnen, herten en wilde zwijnen. In die tijd gaf Staatsbosbeheer voor al zijn bossen voetspoor-kaartjes uit die ik allemaal kocht. Door de jaren heen heb ik de meeste van die bossen bezocht.

Zo ben ik in Leende terechtgekomen, een voor mij dan nog onbekende

mooi aangrenzend cultuurlandschap. Ik heb mij vanaf de eerste natuurwerkdag als gast altijd erg welkom gevoeld en ben, door gesprekken met anderen, wat meer van de natuur gaan begrijpen. Leuk ook dat je vaak weer dezelfde mensen ontmoet na een jaar.

Elk jaar werken we op een andere plek en zodoende doe ik een hoop natuurkennis op van het bos in zijn totaliteit. Dat vind ik prettig want als stadsjongen weet je eigenlijk nog niets van de natuur.

Als je door het bos fietst geniet ik van alles om mij heen, maar werken in het bos op de natuurwerkdag is toch weer een andere manier van natuur beleven. Je ruikt het dennenhout als je aan het zagen bent en het vochtige mos, je ontdekt soorten grassen en heide, een konijnenhol. Je bent je meer bewust van zon en wind door de bomen en ontdekt bijzondere begroeiing en beestjes waar je anders aan voorbij fietst. Ook hoop ik zo een kleine bijdrage te leveren aan het behoud van de binnenlandse natuur die steeds maar weer onder druk staat.

Mooi dat er in dit gebied de platte-landsvereniging Hei, Heg & Hoogeind actief is.

denk ik, een voorliefde voor natuur, maar vooral voor bos, ontwikkeld. Toen ik later zelf kinderen had gingen we als het even kon een week in het voorjaar, zomer en herfst naar Elspeek waar ik van mijn werkgever een vakantiehuisje kon huren midden in het bos en zo de jaargetijden

omgeving waar mijn echtgenote en ik regelmatig fietstochten ondernamen. Toen ik de natuurwerkdag ontdekte viel de keuze op Leende omdat het gebied zo divers is.

Behalve naald- en loofbos zijn er vennen, jeneverbessen, heidevelden, zandverstuivingen, beekdalen en

VEILIG WERKEN BIJ VRIJWILLIGERSWERK

Brabants Landschap organiseert jaarlijks een bijeenkomst voor alle vrijwilligers die op de een of andere wijze actief zijn in het Noord Brabantse natuurbeheer. Tijdens deze gezellige en informatieve dag worden lezingen en workshops gegeven.

Bij vrijwilligerswerk staat veiligheid tijdens het uitvoeren van de werkzaamheden steeds meer in de belangstelling. Vorig jaar namen enkele

leden van de vereniging deel aan een cursus veilig werken in een geïsoleerde omgeving. Dit jaar werd een workshop gehouden voor de uilen werkgroepen: veilig naar de uilenkasten klimmen.

*Adrie Staals tijdens de workshop
(foto: Peter Kerkhofs)*

JAARPROGRAMMA

Ook deze winter zorgt de werkgroep jaarprogramma weer voor een aantal zinderende bijeenkomsten. Na de boeiende uiteenzetting van Hans van der Kruis tijdens de najaarsvergadering en de geslaagde filmavond volgen deze winter nog twee bijeenkomsten voor de Algemene ledenvergadering op 18 april 2016.

16 februari: Bijeenkomst met handhavers, controleurs en andere "prentenschrijvers"

Tijdens een, zoals gebruikelijk, interactieve bijeenkomst krijgen we uitleg en kunnen we vragen stellen aan een medewerker van de NVWA (voorheen AID), een BOA (Bijzondere Opsporing Ambtenaar) voor de

Staatsbossen en een BOA voor het omliggend gebied en een wijkpolitie-agent. We zijn nog in overleg of een handhaver van het Waterschap ook bereid is te komen.

Waar gaat het niet goed en waar kunnen we begrip verwachten; wat zijn de consequenties voor b.v. de betalingsrechten etc. ?

16 maart: bijeenkomst met als titel "Bio of Massa" ?

Een forumdiscussie over de mogelijke richtingen van de landbouw in de komende 10 jaar. Veel voor weinig of toch nog smakelijker eten voor een eerlijke prijs?

Toegezegd om mee te werken hebben kopstukken t.w. Hans Verhoeven van Keten Duurzaam Varkenvlees;

Cor Kuipers van het Nieuw Gemengd Bedrijf; Cees van Zelderen bestuurder en biologische melkveehouder en Janus Scheepers, bestuurder en eigenaar van een intensieve melkveehouderij. Jan Keijsers uit Leende van FrieslandCampina zal de discussie in juiste banen leiden.

Noteer de data in uw agenda, het wordt zeer interessant!!

*Werkgroep jaarprogramma:
Eric van der Paalen,
Henk Antonissen,
Marco Maas*

GESLAAGDE FILMAVOND IN DE HOSPES

In onze huisbioscoop De Hospes was, met meer dan 50 bezoekers, onze jaarlijkse filmavond op 17 december jl. weer een succes te noemen. Dit keer kon men voor de pau-

ze genieten van een film over het boerenleven van vroeger en na de pauze van een film over Leende en haar inwoners uit 1969. De eerste film bracht bij de ouderen de herin-

nering van het vele tijdrovende handwerk naar boven. De tweede bracht veel bekende dorpsgenoten in beeld en o.a. beelden van de oude scholen in Strijp en Leende.

Foto impressie van de Natuurwerkdag 2015 in het Leenderbos

Het ringen van de uilen levert af en toe verrassende en bijzondere waarnemingen op. Zo werd afgelopen jaar bij een geringde steenuil geconstateerd dat deze van een klein dorpje bij Roermond afkomstig was (35km van Leende). In een ander geval troffen we een volwassen vrouwtje aan, dat het jaar daarvoor in een andere kast had gebroed, in een nieuwe kast (<2km). Hierin zat ze op 4 eieren. In een kerkuilenkast waarbij in juni een geringde kerkuil broedend werd aangetroffen, zagen we bij de naajaars schoonmaak een koppel geringde volwassen uilen. Bij controle bleek dat beide uilen een buitenlandse ring om hadden. Een van de twee ringen

RINGEN VAN UILEN

De uilenwerkgroep van Hei, Heg en Hoogeind doet mee aan het zogenaamde broed-biologisch onderzoek van steen- en kerkuilen.

Dit houdt in dat de uilen worden gewogen, de vleugellengte wordt gemeten, het vetgehalte wordt bepaald en dat de uilen worden geringd.

Een uilenfamilie op je erf geeft zichtbaar een voldaan gevoel

kan tot nu toe (nog) niet geïdentificeerd worden, de tweede uil echter, droeg een Belgische ring met een ander nummer dan de broedende uil in juni, die ook een Belgische ring droeg en afkomstig was uit de buurt van Antwerpen. Zonder ringen zijn dit soort waarnemingen niet vast te stellen.

Adrie Staals,
coördinator uilenwerkgroep

Uilen ringen door
Wil Beeren (links) en Adrie
Staals

RENHEIDE OP PEIL

Eind oktober is de aannemer begonnen aan het project Renheide op peil: een meer natuurlijke Bulder Aa die grotendeels het oude traject volgt tussen Soerendonk en Leende. In de loop van het voorjaar van 2016 wordt het project afgerond.

Na voorbereidende werkzaamheden is begin december gestart met de graafwerkzaamheden op het landbouwperceel nabij Swinkels. Ook zijn op Ulkendonken enkele meanders hersteld.

De aannemer heeft op deze locatie de nieuwe beek gegraven, maar nog niet aangesloten. Dit gebeurt in een later stadium.

Ondertussen is de oude stuw (verbinding tussen de meander Renheide en de gekanaliseerde Bulder Aa) verwijderd. De instroom van de meander is geblokkeerd door hier een (tijdelijke) gronddam voor te leggen. Op deze manier kan er geen water meer vanuit de Bulder Aa in de meander stromen. Dit is noodzakelijk om de meander in het bosgebied Renheide zoveel mogelijk te ontwateren (droog te zetten).

Het ontwateren heeft twee doelen. Allereerst: de werkomstandigheden voor de aannemer zo droog mogelijk te maken. Ten tweede: om het te verwijderen slib zo droog mogelijk te krijgen.

Naar verwachting starten de graafwerkzaamheden voor de meander Renheide begin januari 2016.

Medio januari 2016 kunnen belangstellenden een kijkje nemen bij de werkzaamheden in het gebied. Waterschap de Dommel plaatst namelijk een tijdelijk mobiele uitkijkpunt op de kruising van 'd Aasdonken en Raadbroek. De plaatsing van het uitkijkpunt is wel afhankelijk van de weersomstandigheden. Op de kaart ziet u ook in een oogopslag waar de nieuwe beek gaat lopen.

Renheide op peil. De dikke blauwe lijnen geven aan waar de nieuwe, meanderende beek gepland is. De dunne blauwe lijntjes zijn bestaande te handhaven beek.

'Gat van Winters', Leenderstrijp

EERSTE AANLEG UIT ONS GROENFONDS

Op zaterdag 5 december 2015 heeft de werkgroep Natuurwerk met 14 personen weer een productieve dag gehad: op de Heggerdijk werd ca. 300 meter gemengde haag en een struweelbosje aangelegd rond en op het erf.

De geplante soorten zoals meidoorn, eik, veldesdoorn, sleedoorn, hondsroos, rode kornoelje en inlandse vogelkers zullen over enkele jaren een mooi gevarieerd beeld opleveren. Het plant assortiment past helemaal in onze omgeving. Het voornemen is om de heg

te zijner tijd om te vormen tot een vlechtheg.

Het groenfonds van onze vereniging vergoedt een gedeelte van het plant-

goed voor de aanleg van landschapselementen waar andere regelingen verstek laten gaan. Een voorwaarde is o.a. dat er gekozen wordt voor autochtoon plantmateriaal. Onze werkgroep assisteert tevens bij de aanleg hiervan. Ook interesse om landschapselementen aan te leggen? Neem even contact op met onze secretaris. Wij nemen dan contact met u op. Voor de duidelijkheid: we leggen geen tuinen aan!

Gezien het aantal projecten zijn we op zoek naar nieuwe leden voor onze werkgroep. Zin om eens mee te doen: u bent van harte welkom!

STREEKMARKT EEUWFEEST

Streekmarkt 2013 Hei, Heg & Hoogeind

Als één van de vele activiteiten van het 100-jarig bestaan van de school en de winkel in Leenderstrijp, wordt er een streekmarkt georganiseerd op zondag 12 juni 2016.

De bedoeling is dat het een markt wordt voor alle bewoners van Leenderstrijp. De opzet is dat de kraam-

pjes bemenst worden door eigen inwoners. Heeft u een hobby die u wilt laten zien? Of heeft u producten die u aan de man, vrouw wilt brengen dan is dit uw kans!

Naast de kraampjes zal de markt zodanig ingericht worden dat er zowel voor jong als oud voldoende ver-

tier is. U kunt hierbij denken aan o.a. een kiosk met live muziek en een speciaal ingerichte hoek voor de allerkleinsten.

Dus wilt u zelfgemaakte honing verkopen, een wild zwijn aan het spit draaien of pannenkoeken bakken? Laat het ons weten, zodat we een plaatsje voor u kunnen reserveren.

Er zijn geen kosten verbonden aan het gebruik van een kraampje. Wel willen we graag weten of u water of stroom nodig heeft zodat we daarvoor kunnen zorgen.

Voor meer info, of het reserveren van een kraampje kunt u terecht bij de werkgroep streekmarkt van het eeuwfeest.

streekmarkt@eeuwfeestleenderstrijp.nl

VOORTGANG COLLECTIEVEN

De oprichting van het Collectief Midden Brabant is afgerond met de eerste bijeenkomst van de ledenraad. De ledenraad is belangrijk voor het bestuur: zij vertegenwoordigt de leden. De leden werden tijdens de bijeenkomst bijgepraat over de gang van zaken. Ook werden de voorstellen besproken en goedgekeurd. Voor ons gebied zitten Roel Winters en Gerard Noordman als vertegenwoordigers van de leden in het werkgebied van onze Plattelandsvereniging in de ledenraad.

Afgelopen maanden is intensief overlegd met Waterschap de Dommel om de "blauwe diensten" bij het Collectief Midden Brabant te beleggen. Blauwe diensten in het agrarisch natuurbeheer dragen bij aan doelstellin-

gen die met schoon, voldoende en natuurlijk water van doen hebben.

In 2016 zal er op drie plaatsen in het Collectief Midden Brabant een pilot lopen. Het gebied Strijper- en Buulder Aa zal daar een van zijn. Agrarisch natuurbeheer zoals akkerranden, grasranden aan de beek en beschaduwing van de beek dragen bij aan de doelstellingen.

Mocht u percelen aan waterlopen hebben dan zult u daar zeker nog van horen. Deelname aan deze pilot moet ons leren wat goed past in de agrarische bedrijfsvoering maar ook wat bijdraagt aan de doelstellingen. De uitnodiging aan een informatieavond gaat u van ons ontvangen.

HENKS COLUMN

Homeostase

Ik heb het altijd een prachtig woord gevonden, homeostase. Tijdens biologie lessen op de middelbare school heb ik het de eerste keer gehoord, en zowel het woord zelf als de betekenis heeft me altijd gefascineerd. Homeostase of zelfregulatie is het in evenwicht houden van alle functies in het lichaam, zoals lichaamstemperatuur of bloeddruk. Natuurlijk evenwicht in populaties is ook een vorm van homeostase, na verstoring probeert het weer terug te keren in zijn oorspronkelijke toestand. Het zelfregulerend vermogen van een organisme, plant of ecosysteem is fenomenaal. De natuur reageert op veranderingen van buitenaf, en probeert een balans te vinden, het kan lang duren, en er zitten natuurlijk grenzen aan, maar het voortdurende streven naar evenwicht is een kwestie van tijd. Het is een van de krachtige basis principes in de natuur. Homeostase komen we ook buiten de natuur tegen, alleen noemen we het dan anders. Vraag en aanbod in de economie is er zo een, en de verplaatsing van hoge en lage drukgebieden in ons weersysteem. De doelstelling van onze agrarische natuurvereniging is het streven naar een evenwichtige relatie tussen agrarische bedrijven en natuur-en landschapsonderhoud. We kunnen daardoor ook spreken van een vorm van homeostase, er is een voortdurend krachten spel gaande om de juiste balans te vinden tussen biodiversiteit en economisch verantwoorde landbouw. Op grote open velden ontstaat de behoefte om een houtsingel aan te brengen, en het grote aantal zwijnen in het bos zijn voor de agrariër weer een beetje teveel natuur. De doelstelling van onze vereniging is een oneindig proces, dat hebben we geleerd van de natuur.

RESTAURATIE FRANS HAGENAARS

Sinds september vorig jaar ben ik bezig met de restauratie van de Spaanse schaapskooi op het landgoed Croy, gelegen in Aarle-Rixtel. Deze schaapskooi staat letterlijk in de schaduw van het gelijknamige Kasteel Croy.

Destijds, zo rond 1820, werd door de toenmalige kasteelbewoner, Jonkheer Johan Verbrugghen, opdracht gegeven voor de bouw van deze schapenstal. Het gebouwtje dankt zijn naam aan het plan van de Jonker om er Spaanse merino-schapen te gaan stallen. Hij wilde dit schapenras gaan kruisen met de inlandse Brabantse schapen, om zo betere wol en vlees te kunnen verkrijgen. Het is niet duidelijk of hij hierin geslaagd is, maar wel is het zo dat de stal in die tijd moet zijn gebouwd.

Het gebouwtje, dat nu als rijksmonument, nr. 515758, te boek staat, heeft overigens meer het uiterlijk van een kleine kapel dan van een doorsnee schapenstal. Het bestaat uit een rechthoekig deel, waarvan het ruim overkragend schilddak met riet gedekt is. De wanden van de kooi bestaan uit vakwerkdelen (inlands eikenhout), dat opgevuld is met fitselwerk, besmeerd met leem. Een houten constructie in de vorm van een rechthoekig torentje, staat tegen de voorgevel, smalle zijde en draagt een scherppuntig sporendak, dat ook weer voorzien is van een ruime overstek. Ook dit dak zal gedekt worden met riet. Ken-

nelijk heeft dit torentje in de tijd van de Jonker als duiventil gefungeerd. De restauratie omvatte de gehele vervanging van de oude kapconstructies, zowel op hoofdgebouw als to-

ken aan de gang, daarna volgt het herstel van de lemen wanden en het maken en afhangen van de houten toegangspoorten. De dakconstructie, bestaat uit met de bijl beslagen e-

iken sporen, die door middel van hanenbalken, halfhouts met elkaar verbonden zijn. Deze eiken zijn afkomstig van het landgoed Valkenhorst. Ook de rietlatten zijn van Lindse herkomst. Ik heb ze via Staatsbosbeheer op stam gekocht, benoorden het Klein Haselsven. Het riet wordt op traditionele wijze gebonden met speciale wilgenwischen. Daar waar genageld moest worden, heb ik gebruik gemaakt van gesmede nagels.

Het torentje krijgt weer het uiterlijk zoals door Jonkheer Verbrugghen in een schets van rond

1800 werd aangegeven en zal ten slotte worden voorzien van een piron (een soort piek) op de nok.

Frans op het dak van de schapenstal. Op de achtergrond, onder het blauwe zeil, het torentje.. Het kasteel Croy is ook nog net te zien. (foto: Peter Kerkhofs)

Kasteel Croy te Aarle-Rixtel (foto: Ton van Dijk)

ZZP-ERS IN DE AGRARISCHE RUIMTE

Er is een interessante folder gemaakt in opdracht van de VBNE (Vereniging van Bos en Natuur terrein eigenaren). Hij gaat over de noodzakelijke veiligheid- en gezondheidsvoorschriften in de bos- en natuur branche in samenhang met activiteiten die de ZZP'er uitvoert. Zeer vergelijkbaar met situaties en activiteiten in de agrarische sector!

In de zeer leesbare folder wordt stil gestaan bij de verschillende vormen waarin de ZZP'er zijn diensten aanbiedt. Afhankelijk van de afspraken en omstandigheden kunnen er bij een ongeluk vervelende situaties ontstaan: de verzekering zal niets vergoeden en er kan zelfs een boete opgelegd worden. Als u als ZZP'er werkt zou u deze folder in de komende donkere dagen eens moeten lezen.

<http://nieuwsbrief.bratpack.nl/uploads/251/files/vbne-arbowet-zzp-web.pdf>

Dit mandje stond deze zomer aan de Strijperstraat ter hoogte van nr 57c/d. (foto: Ton van Dijk)

WEIPALEN

Rond 1880 werd de eerste weidraad ontwikkeld. Aanleiding waren de ontginningen in de Verenigde Staten. Grote gebieden werden ontgonnen tot landbouwgrond. Tegelijkertijd liepen daar ook veel koeien

rond die op dezelfde prairie graasden. De weidraad was toen dus niet om vee binnen te houden maar om vee buiten te houden!

Na de eerste Wereldoorlog kwam er

van het front veel 'prikkerdraad' vrij. Dat werd gebruikt in plaats van de hagen en singels, die tot dan de vee-kering vormde.

Tegenwoordig zie je rubber palen, vaak gemaakt van gerecyclede autobanden. Niet echt landschappelijk. Mooier zijn natuurlijk de houten weipalen. Hoelang gaan die dan mee?

Tot enkele jaren geleden hadden we de gecreosoteerde palen. Houten palen die geïmpregneerd werden met creosootolie. Een bijproduct van de steenkoolwinning. Erg slecht voor de gezondheid en kankerverwekkend. Insecten wilden daar natuurlijk niet aan vreten. Ook schimmels en bacteriën zijn er niet dol op. Deze palen mogen niet meer verkocht worden.

Natuurlijk hout voor palen zijn de palen van lariks, acacia, eik en tamme kastanje. Onbehandeld gaat de acacia het langste mee: ca. 20 jaar, de eik en de tamme kastanje tussen de 10 en 15 jaar, de lariks ongeveer 10 jaar.

Weipalen in de Riesten (foto: Ton van Dijk)

VERVOLG STIKA

Stimuleringskader Groen-Blauwe diensten (StiKa)

Vorige keer heeft onze veldcoördinator zich aan u voor gesteld. Hij is

de deelnemende gemeenten en het Waterschap. Onderwerp is het overleg over de voortgang en de processen rond de regeling.

Eerder werd al geconstateerd dat de regeling in

Het Stimuleringskader is alleen een succes als er ook gebruik van wordt gemaakt! Graag willen we u uitnodigen om gebruik te maken van de regeling. Het aanleggen en het onderhouden van

Hasselsvennen in het Leenderbos

actief in de gemeenten Cranendonck, Eindhoven, Heeze-Leende, Valkenswaard en Waalre. Ondertussen worden voorbereidingen getroffen om de eerste elementen in de regeling onder te brengen. Ook is het eerste ambtelijk overleg geweest. Dit is de bijeenkomst van

enkele gebieden niet zoveel mogelijkheden biedt, terwijl er toch wel opties zijn om het landschap te verfraaien. Dat moeten we in het komende jaar oppakken om de realisatie van landschapselementen wel mogelijk te maken.

Samengevat:

landschapselementen kan via de regeling (gedeeltelijk) gefinancierd worden. Hagen, heggen, bloemenranden, singels en poelen behoren wellicht ook voor u tot de mogelijkheden. De veld coördinator bekijkt graag met u wat er mogelijk is.

COLOFON

Plattelandsvereniging Hei, Heg & Hoogeind streeft naar een mooi buitengebied waar natuur, landschap en gezonde boerenbedrijven naast elkaar kunnen bestaan. Informatie over onze activiteiten vindt u op

www.hei-heg-hoogeind.dse.nl

Redactie Nieuwsbrief:

Erik van Asten

Ton van Dijk

Peter Kerkhofs

Henk Struving

Foto's: Erik van Asten
(tenzij anders vermeld)

Contactadres:

hei-heg-hoogeind@dse.nl

APPELS DROGEN

Het afgelopen jaar was een prima appeljaar maar wat doe je met al die appels? Na de pluk in oktober kunnen de meeste appels het beste enige tijd opgeslagen worden om af te rijpen. Dat afrijpen gaat prima buiten in de schaduw. De appels worden dan veel lekkerder. De appels drogen dan niet uit. Bij lichte nachtvorst een deken over de appels voorkomt bevriezen.

Eenmaal op smaak (in de loop van november) kunnen de appels geschild worden en op de kachel gedroogd. Dat gaat heel eenvoudig door

schijfjes van maximaal 1 cm dik te snijden en deze op een rooster te leggen. Na enkele uren zijn de appels zover ingedroogd dat ze, mits goed droog opgeslagen, enkele jaren goed blijven.

De gedroogde appels zijn erg smaakvol en kunnen gewoon gegeten worden. Een andere toepassing is ze wat kleiner te snijden en in de yoghurt te doen. Samen met walnoten zelf muesli maken is natuurlijk met (kleine) kinderen extra leuk.

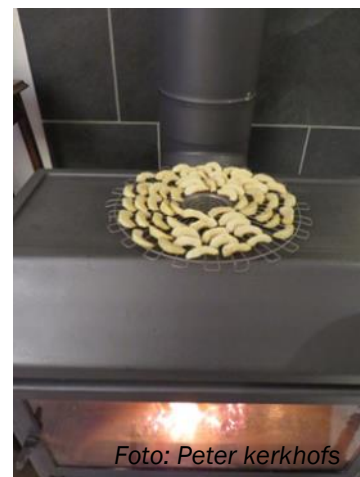

Foto: Peter kerkhofs